

Historia Banku

Początki działalności pożyczkowo - oszczędnościowej na terenie powiatu włoszczowskiego - której obecny Bank Spółdzielczy we Włoszczowie jest bezpośrednim kontynuatorem - sięgają roku 1913.

Wtedy właśnie w pobliskim Krasocinie powołana została do życia pierwsza tego typu instytucja - Towarzystwo Kredytowe. Jego założycielami byli rolnicy gminy Krasocin: Antoni Rak z Borowca, Józef Łapot, Stanisław Pawłowski, Franciszek Koziół - późniejszy kasjer, Stanisław Ziental, Andrzej i Ludwik Nowalowie - wszyscy z Krasocina.

Towarzystwo Kredytowe w Krasocinie udzielało pożyczek krótkoterminowych na kupno narzędzi, krów, koni oraz - jak podaje statut - na rolne obroty gospodarcze. Pożyczki mógł otrzymać tylko członek, na mocy zaufania osobistego, polecenia lub zastawu.

Nie zachowały się niestety dokumenty obrazujące działalność Towarzystwa Kredytowego w Krasocinie, niemniej jednak musiała być ona stosunkowo szeroka, gdyż Towarzystwo zrzeszało 260 członków. 14 czerwca 1922 r. Walne Zgromadzenie Towarzystwa Kredytowego w Krasocinie, na które przybyło 203 członków, przyjęło wzorcowy statut kasy spółdzielczej opracowany przez Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych, uchwaliło też górną granicę zobowiązań spółdzielni do 3 mln marek oraz górną granicę kredytu do 100 tys. marek polskich. Oprocentowanie kredytów ustalono na 18% a oprocentowanie wkładów członkowskich na 12% w stosunku rocznym. Wybrano także Radę Nadzorczą, w skład której weszli: Antoni Rak - prezes, oraz Jan Złotnicki, Józef Bartosik, Antoni Młyńczak i Jan Kowalczyk - jako członkowie, a także Zarząd w osobach: Ignacy Lis - prezes oraz Feliks Stramski - księgowy, Franciszek Koziół - kasjer, Feliks Malicki, Andrzej Nowak i Piotr Młyńczak jako członkowie. Rejestracja Kasy Stefczyka w Krasocinie z odpowiedzialnością nieograniczoną nastąpiła ostatecznie 1 kwietnia 1925 r. przez Sąd Rejestrowy w Kielcach. Kasa mieściła się w lokalu prywatnym Franciszka Kozła.

Od 1932 r. wynajmowano lokal od Stanisława Pawłowskiego - ówczesnego członka Rady Nadzorczej. Kasa dysponowała skromnymi ruchomościami w postaci kasy ogniotrwałej, stołu sosnowego, 4 krzesel i liczydeł. Od 1928 r. nastąpiło duże ożywienie w działalności Kasy Stefczyka w Krasocinie przejawiające się udzielaniem rocznie około 100 pożyczek. Działalność Kasy była rentowna. W okresie okupacji działalność kasy stopniowo malała a w 1942 r. w zasadzie została zawieszona. Jej wznowienie nastąpiło dopiero w 1947 r., jednak nie było ono znaczne.

Niemal rówieśniczką Kasy w Krasocinie była - powstała w następstwie przekształcenia istniejącego od 1914 r. Towarzystwa Kredytowego - Kasa Spółdzielcza w Kurzelowie, której statut został wpisany do rejestru spółdzielni w dniu 10 stycznia 1925 r. Towarzystwo Kredytowe w Kurzelowie założone zostało przez spółdzielców i działaczy samorządowych w osobach: Antoniego Niwińskiego - sekretarza Gminy Kurzelów, Romualda Wende - prawnika z Dankowa Dużego, Franciszka Basiaka - rolnika z Komparzowa, Wincentego Kusia i Franciszka Stapniewicza - rolników z Kurzelowa.

Towarzystwo Kredytowe w Kurzelowie działało przez 10 lat i w roku 1924 posiadało 140 członków. Na Walnym Zgromadzeniu członków Towarzystwa 7 grudnia 1924 r. w obecności 30 osób przekształcono je w Kasę Spółdzielczą w Kurzelowie, której terenem działania były wsie wchodzące w skład Gminy Kurzelów powiatu włoszczowskiego.

Walne Zgromadzenie wybrało Radę Nadzorczą w składzie: Romuald Wende - przewodniczący, Czesław Tomczyk - zastępca, oraz Franciszek Basiak, Franciszek Stapniewicz, Jan Paksoz i Grzegorz Kusa - członkowie. W Zarządzie Spółdzielni znaleźli się: Antoni Niwiński - prezes, który funkcje te pełnił aż do sierpnia 1950 r. oraz Władysław Winczakiewicz i Marian Woinicki - jako członkowie. W roku 1937 Kasa Spółdzielcza w Kurzelowie zakupiła 7 arów placu w centrum

Kurzelowa z zamiarem wybudowania na nim budynku bankowego i chociaż wybuch II wojny światowej udaremnił te plany, świadczy to o dobrym prosperowaniu Kasy w Kurzelowie, zwłaszcza w okresie pokryzysowym.

Trzecią spółdzielnią oszczędnościowo - pożyczkową działającą w okresie międzywojennym na terenie Powiatu Włoszczowskiego była Kasa Stefczyka w Koniecznie. Powołało ją do życia zgromadzenie założycielskie przy udziale 25 osób w dniu 26 lutego 1928 r. Założyciele określili teren jej działania we wsiach: Konieczno, Przygradów, Dołowatka i Rząbiec z Gminy Włoszczowa oraz Rogienice, Boczkowice i Ogarka z Gminy Radków. Uchwalono udział w wysokości 25 zł oraz wpisowe 2 zł. Prezydium Rady Nadzorczej stanowili: przewodniczący - ksiądz Marian Pankowski, z-ca przewodniczącego - Wincenty Prześlak i sekretarz - Stanisław Ptak s. Macieja, natomiast Zarząd tworzyły osoby: Piotr Szczepanik - prezes, Stanisław Ptak - z-ca prezesa i Stanisław Kaczmarek - skarbnik. W roku 1928 spółdzielnia liczyła 74 członków. a w 1938 - 133 członków. Początkowo Kasa Stefczyka w Koniecznie ponosiła straty, lecz od 1934 r. jej działalność zamykała się niewielkimi zyskami. W tym czasie tj. od 1934 r. przewodniczącym Rady Nadzorczej był Antoni Gabka - proboszcz parafii Konieczno.

Działalność Kasy Stefczyka w Koniecznie nie była zbyt szeroka, W latach 1933 - 1935 liczba czynności kasowych wynosiła od 350 do 450 rocznie. Wysokość udzielanych pożyczek wahała się od 50 do 300 zł. Przeważały pożyczki na zakup inwentarza żywego, na nawozy, zakup ziemi lub na spłatę długów. Z reguły pożyczki zabezpieczano podpisami kredytobiorcy i poręczycieli. Wybuch II wojny światowej co prawda ograniczył, ale nie zahamował zupełnie działalności Kasy, która trwała do 1942 r. włącznie.

Na pierwszym Walnym Zgromadzeniu po II wojnie światowej wybrano nową Radę Nadzorczą, której przewodniczącym został Józef Łaskawski - rolnik z Konieczna. Czwartą jednostką spółdzielczą, powołaną do życia 8 marca 1948 roku był Bank Spółdzielczy we Włoszczowie. Działalnością swoją BS objął miasto Włoszczowa oraz gminy: Secemin, Kurzelów, Kluczewsko, Dobromierz, Oleszno, Krasocin i Radków. Jako główny cel Banku Spółdzielczego określono podnoszenie dobrobytu swoich członków i przez dostarczanie im dogodnego kredytu - krzewienia oszczędności. Walne Zgromadzenie wybrało Radę Nadzorczą w osobach: Mieczysław Hubczenko - przewodniczący, Władysław Wachowski z-ca przewodniczącego, Stanisław Bilski - sekretarz oraz Marian Hus, Stanisław Śliwinski i Waław Slezak – członkowie.

Do Zarządu wybrani zostali: Roman Michalewski - prezes, Łukasz Piniawski i Jan Baranski - członkowie. Ten ostatni przez 2 lata pełnił funkcje kasjera i księgowego. Powołanie do życia Banku Spółdzielczego we Włoszczowie okazało się bardzo potrzebne. Na dzień 30 września 1948 r. BS zrzeszał 92 członków i udzielił 38 pożyczek. W roku 1950, na mocy dekretu o reformie bankowej, nastąpiło połączenie BS we Włoszczowie, Kas Stefczyka w Krasocinie i Koniecznie oraz Kasy Spółdzielczej w Kurzelowie w jedną - Gminną Kasę Spółdzielczą we Włoszczowie. Odbyło się to na specjalnym Walnym Zgromadzeniu, które w statucie ustaliło, że GKS obejmować będzie swoją działalnością Miasto i Gminę Włoszczowa oraz Gminy Krasocin i Kurzelów. Wybrano nowy Zarząd, w skład którego weszli: Edmund Plebanek - jako przewodniczący, Władysław Rydzek i Jan Barański jako członkowie. Wybrano również Komisję Rewizyjną, której przewodniczącym został Stanisław Śmietana. GKS we Włoszczowie działalność swoją realizowała poprzez miejscową placówkę i jednoosobowe punkty kasowe w Koniecznie, Krasocinie i Kurzelowie. W pierwszym okresie jakość pracy Gminnej Kasy Spółdzielczej nie była najlepsza. Powołanie do życia Banku Spółdzielczego we Włoszczowie okazało się bardzo potrzebne. Na dzień 30 września 1948 r. BS zrzeszał 92 członków i udzielił 38 pożyczek. W roku 1950, na mocy dekretu o reformie bankowej, nastąpiło połączenie BS we Włoszczowie, Kas Stefczyka w Krasocinie i Koniecznie oraz Kasy Spółdzielczej w Kurzelowie w jedną - Gminną Kasę Spółdzielczą we Włoszczowie.

Odbyło się to na specjalnym Walnym Zgromadzeniu, które w statucie ustaliło, że GKS obejmować będzie swoją działalność Miasto i Gminę Włoszczowa oraz Gminy Krasocin i Kurzelow. Wybrano nowy Zarząd, w skład którego weszli: Edmund Plebanek - jako przewodniczący, Władysław Rydzek i Jan Baranski jako członkowie. Wybrano również Komisję Rewizyjną, której przewodniczącym został Stanisław Smietana.

GKS we Włoszczowie działalność swoją realizowała poprzez miejscowe placówki i jednoosobowe punkty kasowe w Koniecznie, Krasocinie i Kurzelowie. W pierwszym okresie jakość pracy gminnej Kasy Spółdzielczej nie była najlepsza. Występowały opóźnienia w księgowaniu. Powstawały kredyty zaległe i występowały straty. Poprawę odnotowano w 1953 r., gdy pracą GKS kierował Władysław Nawrocki. W kwietniu 1954 r. kierownikiem GKS został Władysław Branicki. Pełnił on tę funkcję aż do śmierci tj. do czerwca 1965 r. Od 1960 r. Władysław Branicki był prezesem Zarządu w skład którego wchodził: Leon Kulesza i Stanisław Marcinkowski - późniejszy prezes Zarządu. W latach 1965 - 1980 stanowisko kierownika, później dyrektora BS pełnił Zdzisław Kaczkowski. W 1965 r. w skład Zarządu wszedł Władysław Brewka - dobry rolnik ze wsi Wola Wiśniowa. Zarząd ten w niezmiennym składzie pracował przez 14 lat tj. do 1979 r. Jakość pracy GKS pod kierownictwem Władysława Branickiego uległa dalszej poprawie.

Po roku 1956 rozpoczął się okres odnowy spółdzielczości bankowej. Zaczęły działać Rady Nadzorcze. W 1961 r. Walne Zgromadzenie uchwaliło nowy statut. Przyjęto nazwę Bank Spółdzielczy we Włoszczowie - aktualną do dziś. Przewodniczącym Rady Nadzorczej został Bolesław Palus - rolnik z terenu Konieczna. W latach 1958 - 1975 nastąpił duży rozwój Banku Spółdzielczego we Włoszczowie. Stan zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów wzrósł 19-krotnie. Dynamicznie rozwinęła się również działalność oszczędnościowa. Wzrosła liczba członków - do ponad 4 tysięcy osób. W 1974 r. w Banku Spółdzielczym zatrudnionych było 24 pracowników.

Oprócz Banku we Włoszczowie działał Oddział w Krasocinie i 5 Punktów Kasowych w Koniecznie, Kurzelowie, Olesznie, Garbarni i przy Składnicy Maszyn Rolniczych we Włoszczowie. W 1975 r. Bank przeniesiony został do większego budynku po byłym Sądzie Powiatowym, zaś w 1978 r. zakupiono lokal w Koniecznie, w którym mieści się Stały Punkt Kasowy. Przewodniczącym Rady był w tym okresie Jan Kwiecień. 1 V 1980 r. prezesem Zarządu i dyrektorem Banku został mgr inż. Stanisław Grzeszczak, który funkcje te sprawował do 30 marca 1991 r. tj. do czasu przejścia na emeryturę. W kwietniu 1991 r. prezesem Zarządu został mgr Waldemar Jachowicz. Radzie Nadzorczej przewodniczył Aleksander Stępowski.

W okresie wolnej gry sił rynkowych kierowanie bankiem było coraz trudniejsze. Najlepsi klienci, tacy jak rzemieślnicy, Gminne Spółdzielnie, PSS, Spółdzielnie Kółek Rolniczych miały coraz większe trudności finansowe i przestawały być klientami Banku. Na większą pomoc BGŻ nie można było liczyć. Podporządkowanie Bankowi Gospodarki Żywnościowej i ograniczone prawa spółdzielcze nie pozwoliły BS we Włoszczowie na dalszy rozwój. Dlatego też - w 1992 r. - Zarząd, Rada Nadzorcza i Zebranie Przedstawicieli postanowiły, że BS we Włoszczowie stanie się akcjonariuszem niezależnego Gospodarczego Banku Południowo - Zachodniego SA we Wrocławiu. Dało to Bankowi dużą samodzielność, a później - w latach 1996 i do dzisiaj - możliwość skorzystania z pomocy finansowej i szeroko pojętego doradztwa, które okazało się szczególnie cenne przy fuzjach i prowadzonej inwestycji - budowy nowego budynku. Lata 1996 - 1998 były dla kierownictwa i załogi BS szczególnie pracowite. Od 1 września 1996 roku przyłączyliśmy BS w Chlewicach, zaś 1 lipca 1998 r. dokonano połączenia z BS w Kluczewsku. W lipcu 1996 r. BS we Włoszczowie zakupił działkę budowlaną od PSS i po przygotowaniu dokumentacji 1 lipca 1997 r. ruszyła budowa. Nowa siedziba oddana została do użytku w końcu 1998 r.